herpy

GECKOR

Belep giant gecko

Correlophus belepensis

Correlophus belepensis är en stor, sällsynt gecko som bara lever på en enda liten ö i Belepöarna nordväst om Grande Terre på Nya Kaledonien. Den liknar den nära släktingen *Correlophus ciliatus* och har en tydlig kam av taggar från ögat ner mot skuldran. Arten är akut hotad i naturen, och det finns nästan ingen kunskap om skötsel i fångenskap.

Familj: Diplodactylidae

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**18-22 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**15-20 år**
Aktiv	**I skymningen och på natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**60 × 45 × 90 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Värmeplats	**26-28 °C**
Temperatur, natt	**18-21 °C**
Luftfuktighet	**50-80 %**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter, frukt och färdigfoder**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Inkubation	**60-120 dagar** vid 22-26 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Akut hotad (CR)**

Om arten

Correlophus belepensis är en stor gecko i familjen Diplodactylidae. Kroppen blir upp till 10 cm från nos till kloak. Den totala längden och vikten är inte dokumenterade; talet i faktarutan är en uppskattning utifrån kroppen. Arten skiljer sig från *C. sarasinorum* genom en tydlig kam av tandade fjäll som löper från bakom ögat till skuldran. Från den närmaste släktingen, *Correlophus ciliatus*, känns den igen på en jämn fjällteckning längs sidorna och, hos tre av de fyra första kända djuren, en rad små, vitaktiga knoppar på nedre ryggen eller svansroten.

Arten beskrevs 2012 av Aaron Bauer, Anthony Whitaker, Ross Sadlier och Todd Jackman i den revision av Nya Kaledoniens jättegeckor som flyttade *C. ciliatus* och *Correlophus sarasinorum* till släktet *Correlophus*. Artnamnet syftar på Belepöarna, där den lever.

Utbredning och livsmiljö

Correlophus belepensis finns bara på Belepöarna, som hör till Nya Kaledonien och ligger mer än 40 km nordväst om Grande Terre. Arten är bara känd från ön Art, och typlokalen ligger omkring 2 km öster om Waala på 230 meters höjd. Den kända livsmiljön är mycket liten, och arten har inte hittats någon annanstans.

Den snäva utbredningen är huvudorsaken till att arten är akut hotad.

> **Naturlig utbredning:** Nya Kaledonien.

LIVSMILJÖ

Correlophus belepensis lever i sluten skog och skogsliknande busksnår på hård, lateritisk jord. Det finns inga mätningar av temperatur och luftfuktighet från livsmiljön.

Arten hotas av förlust av livsmiljö, av den invasiva myran *Wasmannia auropunctata* och av insamling för handel.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

Skötsel

TERRARIET

Det finns nästan ingen kunskap om skötseln av *Correlophus belepensis*. Siffrorna i vägledningen är lånade från de nära släktingarna *Correlophus ciliatus* och *Correlophus sarasinorum*, som lever på Grande Terre och är bättre kända i fångenskap.

Ett vuxet djur behöver ett högt terrarium på minst 60 × 45 × 90 cm (längd × bredd × höjd). Arten är stor och trädlevande, så höjden betyder mer än bottenytan. Inred med tjocka grenar i sneda och vågräta lager, korkrör och bitar av korkbark som sovplatser samt växter med stora blad, så att det finns mörka och skyddade platser. Bottenlagret kan vara en fuktig blandning av kokosmull, jord utan gödning och lite sphagnum med ett lager blad ovanpå. Undvik fin sand, som djuret kan svälja. Terrariet ska ha bra ventilation.

TEMPERATUR

På dagen är 22-26 °C lagom för *Correlophus belepensis*, och ett litet område högst upp får gärna nå 26-28 °C. På natten får temperaturen sjunka till 18-21 °C.

För mycket värme är en större risk än kyla. Undvik att temperaturen under längre tid kommer över 28 °C, och ställ terrariet bort från fönster mot solsidan. I de flesta hem behövs extra värme bara på vintern, och en svag värmelampa eller en värmematta på sidan, styrd av en termostat, räcker. Mät med en digital termometer både högt och lågt.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten i terrariet för *Correlophus belepensis* ska variera: fuktiga nätter och torrare dagar. Spruta terrariet ordentligt på kvällen så att fuktigheten stiger till 70-80 %, och låt den sjunka till 50-60 % under dagen. Ständigt blöta förhållanden ger mögel och hudproblem.

Djuret dricker droppar från blad och rutor, men en låg skål med färskt vatten kan stå framme och bytas dagligen. En hygrometer visar om rytmen håller.

LJUS OCH UVB

Correlophus belepensis är skymnings- och nattaktiv och sover gömd på dagen. Ett svagt UVB-ljus för skuggdjur (Ferguson-zon 1) är en fördel, till exempel ett T5-rör på 5-7 % på ena sidan av terrariet, så att det alltid finns skugga i resten. UV-indexet vid de översta grenarna ska inte vara över 1-2.

Ha ljuset tänt 11-12 timmar om dagen, gärna på en timer, och se till att det är helt mörkt på natten. Använd inte starka spotlampor.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Correlophus belepensis matas som den nära släktingen *Correlophus ciliatus*, som lever av frukt och insekter. Grundfodret är en färdigblandad pulverkost för fruktätande geckor, uppblandad med vatten till en tjock gröt. Servera en liten skål två till tre gånger i veckan till vuxna djur och oftare till ungdjur, och ta bort rester efter ett dygn. Skålen ska sitta högt upp.

Ge dessutom levande insekter en till två gånger i veckan: syrsor, gräshoppor eller kackerlackor. De ska vara mindre än avståndet mellan djurets ögon och pudras med kalk med D3-vitamin. Färsk, mogen frukt kan ges som godbit, men ska inte vara huvudfodret.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Liksom andra skymningsaktiva geckor blir *Correlophus belepensis* sannolikt stressad av mycket hantering. Låt nya djur vänja sig i flera veckor, och vänta med att ta upp dem tills de äter regelbundet. Håll hanteringen kort och lugn nära golvet, och ta aldrig tag i svansen, eftersom den kan kastas och inte växer ut igen.

Djuren hålls bäst en och en, eftersom de sannolikt slåss, som andra jättegeckor gör.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Ålder och vikt vid könsmognad är inte dokumenterade för *Correlophus belepensis*. Hanarna känns sannolikt igen, som hos *C. ciliatus*, på en utbuktning vid svansroten. Vänta med avel tills honan är fullvuxen och i god kondition.

PARNING

Ge honan en vinterpaus med lite lägre temperatur och kortare dagar före parningen på våren, som hos de andra jättegeckorna från Nya Kaledonien. Sätt hanen hos honan i hennes terrarium och se till att han inte blir för våldsam. Skilj djuren åt om det blir skråmor eller oro.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Correlophus belepensis är äggläggande. Honan lägger sannolikt ett eller två ägg åt gången som släktingarna. Antalet läggningar per år är inte dokumenterat. Ställ en äggläggningslåda med fuktig sphagnum eller kokosmull i terrariet, till exempel en plastlåda med ett hål i locket. Annars gräver honan ner äggen i botten.

Ge honan gott om kalk och insekter under säsongen, och se till att hon inte tappar i vikt.

INKUBATION

Vid 22-26 °C kläcks äggen efter 60-120 dagar, som hos *Correlophus ciliatus*. Flytta äggen försiktigt till en liten låda med fuktigt substrat som vermikulit eller perlit utan att vända dem. Lådan ska ha ett par små lufthål. Temperaturen får aldrig komma över omkring 28 °C.

Håll substratet fuktigt men inte blött, och låt ägg som ser tvivelaktiga ut ligga tills de tydligt är döda.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna av *Correlophus belepensis* föds upp som hos de nära släktingarna: de får en liten faunabox med hushållspapper eller sphagnum, en kvist och ett gömställe och sprayas dagligen. De lever på gulan de första dagarna, och därefter får de pulverkost samt små insekter pudrade med kalk med D3-vitamin. Håll ungarna en och en och väg dem regelbundet.

Hälsa och vanliga misstag

Inga särskilda sjukdomar är beskrivna hos *Correlophus belepensis*. Utifrån erfarenheterna med släktingarna är de typiska problemen:

- För mycket värme. Längre tid över 28 °C stressar geckor från de nykaledonska skogarna.
- För lite kalk och D3-vitamin, vilket ger mjuka ben, krokiga lemmar och darrningar, särskilt hos unga djur och avelshonor. Använd ett bra färdigfoder och pudra insekterna.
- Ständigt blött bottenlager och dålig ventilation, vilket ger mögel, svamp och hudproblem.
- Hudrester som fastnar på tår och svansspets. Ge ett fuktigt gömställe och lossa resterna försiktigt med ljummet vatten.
- Förlorade svansar efter hantering eller slagsmål. Det är inte farligt, men svansen växer inte ut igen.

Ett friskt djur har klara ögon, en fyllig svansrot och ett bra grepp. Uppsök en veterinär med erfarenhet av kräldjur om djuret tappar i vikt, inte äter på flera veckor eller ser slappt ut.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.